

Història de la casa Piera

SERGI RODRÍGUEZ

*Periodista i filòsof
Professor de la UAO*

La finca situada al número 4 del carrer del Sagrat Cor va ser construïda per l'arquitecte modernista Antoni Valls i Galí l'any 1867, per encàrrec del constructor sarrianenc Antoni Piera.

El projecte inicial d'obres, presentat l'octubre de 1866, comprenia la construcció d'una casa de tres plantes a partir de l'enderrocament d'una torre de la pròpia família Piera que es trobava en estat ruïnós. Aquesta primitiva edificació, de baixos i planta, estava orientada de forma paral·lela al carrer actual, tenint com a jardí la finca que ara porta el número dos de la mateixa via.

L'indret, situat gairebé als afores de Sarrià, era conegut com a carrer de Santa Madrona. En el cens de 1850 figura que, al número 6, vivia Madrona Piera (*1784), tia soltera d'Antoni Piera. Havia estat urbanitzat sobre el torrent de les Monges, que baixava des d'una antiga masia a partir de la qual les religioses del Sagrat Cor van construir el seu col·legi el 1845. De fet, l'any 1865 també van construir la seva església, obra dels arquitectes Josep Casademunt i Joan Martorell.

En una època remota la pròpia finca formaria part, potser, de la masia de Can Cotó, propietat de la família Rocabert des de 1704, que posseïa també les dues cases confrontants. Aquells carrers limítrofs del nucli urbà de la població eren coneguts com l'"Eixida d'Antoni Tornedà". Eren les terres que confrontaven amb les de la família Serra (per un costat i, per dalt, actualment de les religioses del Sagrat

Cor), i les de la rectoria (per sota i per l'altre costat, expropiades en part per a la construcció del Mercat de Sarrià).

La família Piera era una de les famílies de Sarrià dedicades a la construcció. Formava part de la classe mitja-alta, com els seus veïns Rocabert i Hugó del mateix carrer del Sagrat Cor, constructor i pagès respectivament. De fet, Lluís Hugó (*1780), Domènec Rocabert i Grau Piera figuren com a regidors l'any 1820. Tot i que tenien diverses finques, vivien en una casa de la seva propietat al número 10 del carrer d'Isabel II (antic carrer Reial, actual número 16 del carrer Major de Sarrià), dedicant-se a la construcció.

La coincidència de tots tres al mateix carrer, en una època en la qual els noms del viari els decidien els propietaris i no l'Ajuntament, podria haver-los decidit a posar al nou vial el nom de Sagrat Cor. El col·legi era molt pròxim, però també

aquell any 1865 acabava de morir la fundadora de la Congregació del Sagrat Cor, Magdalena-Sofia Barat.

Sarrià proporcionava un bon nombre de constructors a Barcelona des del segle XVIII, fet derivat de les dificultats en el conreu de la terra, que havia estat l'activitat fonamental dels sarrianencs fins aquell moment. Eren mestres d'obres i de cases que treballaven sobretot a Barcelona, tot i que també en la creixent urbanització de terres a Sarrià, que va transformar la vila entre 1845 i 1860. Afegint els oficis indirectament relacionats amb la construcció, constituïen una bona part de la població d'aquella època.

Rectificació del projecte inicial

És molt probable que inicialment es pensés només en construir una casa similar a l'antiga torre. Però un cop començades les obres, el febrer de 1867, el mateix constructor va rectificar el projecte inicial per incloure-hi la construcció d'una planta addicional. Els nous plànols també estaven signats pel mateix Valls i Galí. L'Ajuntament de Sarrià va accedir-hi, però obligant-lo a construir també les voreres del

car-rer, que en aquella època estava en plena urbanització.

En la seva execució es van incloure la majoria de tècniques emprades en la construcció catalana d'aquella època, segons es va detallar en la memòria d'obres: els murs i les parets de maó de fàbrica massís, els entramats de voltes sobre bigues de fusta i la coberta flotant de triple capa de rajoles sobre lleixes i

La casa Piera, al centre de la fotografia, al carrer Sagrat Cor, núm. 4.

bigues de fusta. Una construcció, però, que l'assimilava més a les noves cases que a les tradicionals masies.

Les obres van concloure el mateix 1867, perquè el permís concedit per l'Ajuntament acabava el novembre d'aquell any. Però no hi pot haver dubte al respecte, doncs és l'any que figura a la façana, en la qual el constructor i propietari també va posar-hi les seves inicials: A(ntoni) P(iera). Cal recordar que, entre 1863 i 1865, l'ar-

quitecte Antoni Valls i Galí havia realitzat les Cases Cerdà, les primeres construccions de l'Eixample de Barcelona, a la cruïlla dels carrers de Roger de Llúria i del Consell de Cent.

No sabem si el promotor va tenir o no descendència. Però el cert és que, en el cens de 1870, el seu fill o nebot Joaquim Piera i Carbonell (nascut el 1846) apareix ja com a resident, juntament amb la seva esposa Vicenta Martí i Martí, que era originària de Les Corts. La filla d'ambdós, Eulàlia, havia nascut allà mateix l'any anterior, és a dir, el 1869.

Sembla que deu anys després hi va haver una segona fase d'urbanització de la zona. La masia

de Can Cinto-Cotó, que per matrimoni havia passat a la família Roure, va

ser reconstruïda (1881), la Societat d'Aigües de Barcelona hi va fer passar les canalitzacions d'aigua (1885) i l'Ajuntament de Sarrià va aprovar una nova alineació del vial en aquest carrer (1888), que deixaria afectada Casa Piera, tal com es recull en el plànol que va aixecar l'arquitecte municipal Francesc Mariné.

Canvi de propietari

La propietat de la finca va passar a mans d'Eulàlia Piera i Martí, que cap el 1900 va casar-se amb Salvador Ferran i Corcoll, un constructor que, com la seva mare, també era originari de les Corts. Tots dos figuren a la casa en el cens de 1919 -l'últim fet a Sarrià com a municipi independent-, tot i que vivien al número 15 de l'antic carrer Llibertat. Ells vivien a la planta baixa, essent les altres ocupades per llogaters. Poc temps després, el 1911, es construïria el Mercat de Sarrià, en bona part gràcies a les terres expropiades a la Parròquia.

Un cop produïda l'agregació forçosa a Barcelona, l'any 1922, el carrer va passar a dir-se Beata Magdalena Sofia, en memòria de la fundadora de les religioses del Sagrat Cor, que seria canonitzada a Roma el 1925 pel papa Pius XI. Aquesta nomenclatura va durar només uns me-

L'AJUNTAMENT DE SARRIÀ VA APROVAR UNA NOVA ALINEACIÓ DEL VIAL EN AQUEST CARRER (1888), QUE DEIXARIA AFECTADA CASA PIERA FINS EL 2010, TAL COM ES RECULL EN EL PLÀNOL QUE VA AIXECAR L'ARQUITECTE MUNICIPAL FRANCESC MARINÉ.

sos, perquè el setembre del mateix any va passar a anomenar-se General Moragues, nom amb el que va restar fins l'agost de 1927, quan va passar definitivament a dedicar-se al Sagrat Cor.

L'any 1941, Eulàlia Piera i Martí, que viu al número 15 del carrer de Jaume Piquet (antic carrer de la Llibertat), va sol·licitar un permís d'obres per tapiar els baixos de la finca, a causa dels desperfectes ocasionats durant la Guerra Civil. Signà el projecte l'arquitecte Jaume Villavecchia i Dahlander. També aprofità l'ocasió per repassar el terrat, on hi havia algunes filtracions.

Només vuit anys més tard, el 1949, l'altre fill, Santiago Ferran, que es dedicava al negoci dels taxis entre Sarrià i Barcelona, va demanar una altra llicència d'obres, en aquest cas per ampliar la galeria de la primera planta i instal·lar-hi també una cuina i un bany. En aquest cas, signa el projecte l'arquitecte Josep Pellicer i Gambús.

L'any 1960 la família va segregar l'antic jardí, que passaria a ser

la finca número dos del carrer del Sagrat Cor. Allà, Lluís Ferran i Piera -que era gestor administratiu col·legiat i vivia al número 7 del carrer de les Jonqueres (avui ocupat per la Casa de las Mantas)- construïria una casa de 174,90 metres quadrats. Les terres remogudes es van llençar en uns terrenys de la nova avinguda d'Adrià Gual, a la Vall d'Hebron.

La Casa Piera va ser propietat de la família fins el 1984, quan el mateix Lluís -que no tenia descendència- va dividir la finca i la va vendre per separat a cinc persones diferents, entre les quals figuraven Pere Baldomà i Sardà (tercer pis) i Esteve Contreras i Porcell (àtic). L'any 2000 es va constituir la Comunitat de Propietaris actual.

Genealogia de la família Piera

I.- Bonaventura Piera, natural de Sarrià, que es casa amb Maria Pagès, també de Sarrià. Tenen com a fills a Maria (*1782), Grau (que segueix) i Madrona (*1784).

II.- Grau Piera i Pagès, natural de

Sarrià, mestre de cases, que es casa amb Madrona Rosès, natural de Sarrià. Figura com a regidor de l'Ajuntament el 1817. Tenen com a fills a Joaquim (*1808), Antoni (*1812, que segueix) i Eulàlia (*1814).

III.- Antoni Piera i Rosès, natural de Sarrià (*1812), mestre de cases, que es casa amb Vicenta Carbonell i Canet, natural de Sarrià (*1815). Tenen com a fills a Filomena (*1843), Madrona (*1844), Joaquim (*1846, que segueix), Joan (*1847), Dolors (*1849), Josep-Anton (*1852) i Paula (*18/12/1853).

IV.- Joaquim Piera i Carbonell, natural de Sarrià, que es casa amb Vicenta Martí i Martí, natural de les Corts. Viuen al carrer Sagrat Cor, núm. 4, Baixos i 1er. Tenen com a filla a Eulàlia (*1869, que segueix).

V.- Eulàlia Piera i Martí, natural de Sarrià (filla de Joaquim i de Vicenta), veïna del carrer de la Llibertat, núm. 25, on hi havia nascut el 1867. El 07/03/1895 es casa amb Santiago Ferran i Corcoll (nascut el 1865 i mort el 20/12/1951), natural de Sarrià, veí del carrer de la Llibertat, núm. 22, contratista de professió. S'instal·len al mateix carrer de la Llibertat (actualment, Jaume Piquet, núm. 15). Mor el 25/01/1954 al carrer de Jonqueres, núm. 7, 2n pis,

essent enterrada al cementiri de Sarrià. En morir deixa com a fills Antoni (ja mort, segurament a la Guerra Civil, perquè apareix citat l'any 1939), Lluís i Santiago (*1915), que segueixen.

VI.- Lluís Ferran i Piera, natural de Sarrià, es casa amb Teresa Giral i Serrat i es trasllada a casa dels seus sogres, al carrer de Jonqueres, núm. 7, de Barcelona. Allà instal·la també un despatx com a gestor administratiu col·legiat i crea la Gestoria

Administrativa Ferran. La seva dona havia obtingut el títol de Teneduria de Llibres a l'Acadèmia Pràctica (Bergara, 6). El 09/02/1960 apareix com a secretari de la junta general del Cercle Cultural de la Unió Mercantil Hispanoamericana. No tenen descendència.

VII.- Santiago Ferran i Piera, natural de Sarrià, transportista, que l'any 1940 es casa amb Pilar de Dios i Orús, natural de Fraga (Osca). Probablement no tenen descendència.

Bibliografia

Batlle, C.: *La casa de Bernat de Sarrià, canonge de la catedral de Barcelona*. Barcelona: CSIC, 1998. AHC.

Boix Felip, E.: *Catàleg de targetes postals de Barcelona*.

Carreras, F.: *Notas històriques de Sarrià*. Barcelona: Altés, 1897. BNC.

Gras, J.: *L'annexió de Sant Vicenç de Sarrià a Barcelona*. Barcelona: El Mirador, 2002. BNC.

Gras, J.: *Sarrià, cap on vas?*. Barcelona: El Mirador, 2003. BNC.

Jové, J.: *Històries il·lustrades de Sarrià*. Barcelona: Columna, 1997. BNC.

Mañé, A.: *El tren de Sarrià*. Barcelona: El Mirador, 2003. BNC.

Mañé, A.: *Història de Sarrià*. Barcelona: Associació de Veïns de Sarrià, 2002. BNC.

Martí Bonet, Josep M.: *Sant Vicenç de Sarrià, 1000 anys de història*. Barcelona: Akribos, 1987.

Mir, M.: *Descobrir el Medi Urbà. 6. Itineraris per Sarrià*. Barcelona: Ajuntament de Barcelona, 1988.

Negra, H.: *La Parròquia de Sarrià*. Barcelona: Centre Excursionista Els Blaus, 1954. BNC.

Rodà, I.: *Un cap de Venus recollit fortuïtament a Sarrià*. Barcelona: Ajuntament de Barcelona, 1993. AHC.

Sagarra, F. de: *San Vicens de Sarrià*. Barcelona: Tipografia Vallés, 1921.

Sobrequés, J. (dir.): *Història de Barcelona* (vo-

lum II). Barcelona: Ajuntament de Barcelona, 1998. BNC.

Toscas, E.: *L'Estat i els poders locals a la Catalunya del segle XIX: una visió des de Sarrià (1780-1860)*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1997.

Vilarrúbia, A.: *Els carrers de Sant Vicenç de Sarrià*. Barcelona: Ajuntament de Barcelona, 1997. BNC.

VV.AA.: *Informe per a la catalogació de les Cases Cerdà d'Antoni Valls i Galí*. Barcelona: COAC, 1975. AHCOAC.

Col·legi Sagrat Cor de Sarrià: *Educando para hacer crecer la vida (1846-1996)*. AHS

Cartografia

Lloret, J.: *Plano de Sarrià* (1919). AMA.

Mariné, F.: *Plano de Sarrià* (1919). AMA.

Marquina, J.: *Plano del Distrito III de Barcelona* (1925). AHC.

Martín, A.: *Plano de Sarrià* (1913-18). BNC.

Queraltó, P.: *Pla del vell Sarrià, vers el 1850, segons les indicacions de Lluïsa Calvo* (1840-1944). AHS.

Trullàs, J.: *Plano de Sarrià* (1931). AHC.

Vallhonrat, A.: *Plano topográfico de San Vicente de Sarrià* (1901). AMDSG.

Societat d'Aigües de Barcelona: *Calles de Sarrià cuya canalización se solicita* (1888). AHS.